

Motion till riksdagen 2020/21:3942

av **Cassandra Sundin m.fl. (SD)**

med anledning av skr. 2020/21:105 Ungdomspolitisk skrivelse

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ungdomspolitiken inte ska utnyttjas som ett instrument för att premiera och styra ungdomars engagemang mot subjektivt utvalda politiska frågor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska agera för en bredare representation av ungdomsorganisationer när Sverige ska representeras i ungdomspolitiska sammanhang, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska vidta åtgärder för att öka kunskapen i samhället om och motverka den svenskfientlighet som drabbar barn och unga, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om likvärdighetsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en strategi för att öka andelen högpresterande elever och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en strategi för hur genomsnittsåldern för påbörjade högskolestudier ska sänkas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även förskolan ska utgöra en målgrupp för Skapande skola och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten för fastighetsägare att motverka trångboddhet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda fler möjligheter för finansiering av bostadsköp och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en bolånemodell för unga och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda fler möjligheter till boende för unga och personer över 64 års ålder och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur kommuner där det finns universitet eller högskolor, tillsammans med lärosätena ska planera för att studentbostäder finns tillgängliga, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör redovisa och adressera problemet med den förda migrationspolitikens påverkan på bostadsbristen hos ungdomar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder för att öka ungdomars inflytande över gemensamma offentliga miljöer och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge Arbetsmiljöverket i uppdrag att undersöka specifikt ungas arbetsmiljö och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jobba aktivt i skolan kring de värderingar och normsystem som utgör grunden för hederskulturen och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler barn och unga ska ha möjligheter till fritidsaktiviteter och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ungdomspolitikerna är en nationell angelägenhet och att Sverige ska agera för att nationell särart och prägel sett till ungdomspolitikerna ska tas stor hänsyn till i EU-sammanhang och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alla unga har rätt att själva forma sina liv och rätt till delaktighet och inflytande vad gäller utvecklingen av vårt land. Regeringen redovisar i sin skrivelse hur deras arbete med det ungdomspolitiska målet genomförts och vilka ambitionerna är framgent.

I det ungdomspolitiska handlingsprogrammet i proposition 2013/2014:191 presenterades tre särskilt prioriterade områden, varav psykisk hälsa var ett. Detta till trots har den psykiska ohälsan bland barn och unga stadigt ökat de senaste åren. Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen en del av svensk lag. I konventionens fyra grundprinciper går att finna att alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Hälsa och däribland psykisk hälsa är en grundpelare för att uppfylla den principen i konventionen.

Diskriminering och polarisering i civilsamhället

Regeringens ungdomspolitik präglas av att man subjektivt försöker rikta ungdomars politiska engagemang mot vissa utvalda politiska frågor som klimatfrågan, trots att undersökningar från bl.a. MUCF visar att flera andra frågor är viktigare för svenska ungdomar. Attityd- och värderingsstudien från 2018 som genomfördes av MUCF visar exempelvis att sjukvårds-, skol- samt migrations- och integrationsfrågan var viktigare för ungdomar än klimatfrågan. Detta reflekteras allt för illa i vad regeringen väljer att

betona i sin ungdomspolitik och vidta åtgärder kring. Att regeringen agerar så är inte bara tydligt i ljuset av den ungdomspolitiska skrivelsen, men också i hur regeringen agerat tidigare när man har intagit ståndpunkter i EU-ärenden.

På en rad håll i skrivelsen refererar regeringen till, och framhåller hur man nyttjar sig av, Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU). Det är inte lämpligt av olika skäl att luta sig tungt mot LSU, exempelvis vad gäller att organisationen ensamt ska vara part i att nominera ungdomsrepresentanter för internationella samtal och plattformar för ungdomspolitiken, eftersom organisationen inte enkelt kan sägas representera ens en majoritet av alla ungdomars intressen. Här skulle ett bredare urval av organisationer kunna tillfrågas, exempelvis genom komplement från idrottsrörelsen. Detta är yttermera problematiskt i ljuset av att LSU de senaste åren gjort tydliga utspel av partipolitisk karaktär, där man bl.a. har gjort öppna och tydliga politiska ställningstaganden mot utvalda partier i Sveriges riksdag och därmed också i förlängningen mot de ungdomar som sympatiserar med dessa partier. Trots detta agerar regeringen som om LSU vore partipolitiskt objektivt och självklart representativt för Sveriges ungdomsrörelser och ungdomar i stort.

Återkommande i den ungdomspolitiska skrivelsen är frågan om olika sorters diskriminering och rasism. Regeringen framhåller att problemet på olika sätt berör minoriteter och invandrade grupper i Sverige. Anmärkningsvärt nog undviker man dock helt att nämna det hat som svenska ungdomar drabbas av i Sverige, för att de är just svenska. Att detta är ett reellt och allvarligt problem i det svenska samhället har länge förtigits av alltför många etablerade aktörer i den offentliga debatten, även om frågan emellanåt har lyckats tränga fram ändå i det mediala flödet. I början av 2020 tog debatten om förnedringsrån fart efter ett antal inslag i medier, där svenska ungdomar specifikt valdes ut som brottsoffer för rån med rasistiska inslag av ungdomar med utländsk bakgrund. Detta är ett flagrant exempel på senare tid, men det finns otaliga ytterligare exempel på fenomenet i samhället. Sverigedemokraterna ser allvarligt på att regeringen förtiger och osynliggör svenskfientliga tendenser i samhället, trots att de är uppenbara och omdiskuterade i många delar av samhället. Alla former av rasism och diskriminering ska bekämpas och det måste även inkludera svenskfientlighet. Till dess att regeringen vidtar åtgärder för att öka kunskapen om och motverka den svenskfientlighet som svenska ungdomar utsätts för, så saknar man en trovärdig hållning i frågan.

Utbildningsfrågor

Likvärdighet

Vi är mycket kritiska till regeringens likvärdighetsbidrag. Enligt Långtidsutredningen (SOU 2019:40) har likvärdigheten i grundskolan inte försämrats i någon större utsträckning under de senaste decennierna. Riktade bidrag likt likvärdighetsbidraget är snarare ett sätt att anpassa sig till de allvarliga problem som finns i dagens skola än att lösa dem. Vi anser att det inte i första hand är pengar som behövs för en större måluppfyllelse i skolväsendet utan stramare tyglar, tydligare fokus på kunskaper, skarpare ansvarsutkrävande och ökad statlig styrning. Likvärdighetsbidraget är dessutom ett mer eller mindre projektbaserat ekonomiskt stöd, vilket leder till att skolpersonal lägger tid på ansökningsförfarande i stället för att ägna sig åt skolans kärnuppdrag. Det har också

visat sig att kommuner som har rätt till bidraget inte har kunnat ta del av det i sin helhet på grund av brist på behöriga lärare.

Satsning på alla elever

Regeringens skrivelse nämner i korta ordalag OECD-rapporten från 2015 som säger att ”andelen högpresterande elever har minskat och andelen lågpresterande elever har ökat i Sverige mellan 2003 och 2012”. Denna analys stärks bl.a. av den senaste TIMMS-rapporten. Vi anser att detta är en allvarlig utveckling och menar att rapporter och utvärderingar borde fokusera på utvecklingen på alla betygsnivåer. Det måste således införas en tydlig strategi om hur andelen högpresterande elever ska öka. I stället verkar regeringen mer intresserad av att fokusera på ”allsidiga sammansättningar” på skolor. Riktade satsningar görs uteslutande mot skolor med socioekonomiska utmaningar och satsningar på elever med goda studieförutsättningar uteblir.

Införande av ämnesbetyg i gymnasieskolan

Sverigedemokraterna är positiva till införandet av ämnesbetyg i gymnasieskolan, men ser samtidigt svårigheter att kombinera dessa med en kursutformad gymnasieskola. Vi anser att den kursutformade gymnasieskolan ska ersättas med en ämnesutformad gymnasieskola med ämnesbetyg, precis som det var tidigare, eftersom en sådan struktur mer tydligt fokuserar på kunskapsprogression. Vi tror att detta skulle kunna leda till mindre stress bland eleverna samtidigt som kunskapsnivåerna skulle öka.

Trygghet och studiero

En högkvalitativ utbildningspolitik är högsta prioritet för ett litet exportberoende land som Sverige. Att erbjuda svenska elever en god utbildning genom hela utbildningskedjan är av yttersta vikt. Dessvärre ser vi att det finns ett flertal problem för att lyckas med de målsättningar som regeringen satt upp. Bland annat måste förutsättningarna för studier skärpas. Rapporten visar att alltför många elever upplever att de är mobbade i skolan och i flera undersökningar lyfts stöket i klassrummen fram som en starkt negativ faktor. Det är bra att regeringen vill ta fram ett förslag till en nationell plan för skolans arbete med trygghet och studiero, men samtidigt måste även lärarna få alla nödvändiga verktyg som krävs för att upprätthålla ordning och reda i klassrum och på skolgårdar. Sverigedemokraterna har därför föreslagit inrättande av jourklasser, ett avskaffande av elevombudsmannen samt att lärarnas befogenheter stärks i skollagen.

Utbyggnad av högskolor och universitet

Det är viktigt att en utbyggnad av högskolor och universitet sker på ett sådant sätt att utbildningskvaliteten värnas. Högskolepolitiken får inte lov att förvandlas till en arbetsmarknadspolitisk åtgärd eller bli ett instrument att snygga till sysselsättningsgraden. Sverigedemokraterna menar att utbyggnaden av högskolan i första hand ska ske med inriktning mot bristyrken och i samklang med samhällets behov och välkomnar därför särskilda satsningar mot t.ex. ingenjörsutbildningar, lärarutbildningar och vårdrelaterade utbildningar. Svenska högskolestudenter är dock bland de äldsta i världen. Vi efterlyser en tydligare strategi för hur högskolestudier företrädesvis ska påbörjas tidigare än i dag, inte minst då detta skulle gynna landets BNP och även stärka studenternas framtida pensioner.

Skapande skola

Satsningen Skapande skola syftar till att stärka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet och på så sätt främja alla barns och ungdomars rätt till kultur och eget skapande. Anslaget till Skapande skola har höjts men dock saknas fortfarande förskolan som målgrupp. Sverigedemokraterna vill att även förskolan ska utgöra en målgrupp för Skapande skola.

Reglerade friluftsdagar

Riksdagen fattade år 1927 beslut om att friluftsliv skulle utövas under minst 15 skoldagar per år. Antalet obligatoriska friluftsdagar har sedan varierat mellan 15 och 20 dagar per år fram till 1994 då friluftsdagarna blev frivilliga. Sedan dess, men även innan, har de minskat.

Det finns skilda uppfattningar om vad som kan räknas som friluftsliv och friluftsverksamhet och vad som inte gör det. Enligt t.ex. Friluftsgruppens definition kan en skola ha mycket friluftsverksamhet men samtidigt vara i total avsaknad av friluftsliv. Det kan med andra ord konstateras att mycket av det skolorna runt om i landet gör under sina friluftsdagar inte definieras som friluftsliv enligt Friluftsgruppen. Så länge en verksamhet inte är definierad är det omöjligt att bedöma omfattningen av verksamheten.

Friluftslivet skulle kunna vara en viktig länk i klyftan mellan teori och praktik. Upplevelsebaserat lärande är ett starkt skäl för att bedriva friluftsverksamhet. För att ett fungerande friluftsliv i skolan ska möjliggöras är ledarfrågan betydande, för även om ett välfungerande lärarkollegium är av stor vikt, är det inte hela lösningen. Därför bör skolledningens styrmedel utformas tydligare för att minska variationerna i friluftsverksamheten i skolorna. De problem som finns för friluftslivet i skolan löses dock inte alltid genom fler friluftsdagar utan kanske genom en förändring av den traditionella schemabilden. Det kan vara av stor vikt att inom skolans ramar skapa möjligheter till många friluftsinslag där friluftslivet ibland kan användas och ses som en metod för inläring men också ibland bara för sitt egenvärde dit man kan koppla många av skolans övergripande syften.

Ökad kunskap om allemansrätten i skolan

Allemansrätten har stor betydelse och fyller en viktig funktion, dels för den enskilde individen, dels för turismen samt många föreningar och organisationer. Den frihet och de möjligheter allemansrätten bjuder medför även ansvar och respekt för djur och natur. Den är även viktig för friluftslivets förutsättningar, folkhälsan och vårt kulturarv.

Det görs många insatser för kunskap om allemansrätten. Många organisationer arbetar för att sprida kunskaper och information om ämnet, t.ex. Svenskt Friluftsliv med dess underorganisationer. Naturvårdsverket och Håll Sverige Rent gör också viktiga arbeten. Organisationer och föreningar kan söka bidrag av Naturvårdsverket för insatser och initiativ till ökad kunskap om allemansrätten. Syftet är bl.a. att fler människor ska känna sig hemma i skog och mark och välja att vara ute i naturen.

År 2018 var det 13 organisationer som fick pengar för detta, bl.a. Naturskyddsföreningen och Svenska Turistföreningen.

Trots alla insatser som görs och den kunskap som skolan förmedlar finns det dock en okunskap hos allmänheten om allt som allemansrätten innebär. Med anledning av ovanstående bör regeringen se över hur skolan kan bidra för att ytterligare öka kunskaperna om allemansrätten.

Bostadsmarknad

För att minska bostadsbristen och utöka byggandet av bostäder bör regeringen utreda möjligheten för fastighetsägare att motverka trångboddhet och utreda möjligheter för finansiering av bostadsköp. Vidare behövs en bolänmodell för unga och en utredning av fler möjligheter till boende för unga och personer över 64 år. En utökad planering för att studentbostäder finns tillgängliga är också av största vikt. Gällande hemlöshet för barn ska en nollvision uppnås och en skärpning av lagstiftningen i socialtjänstens förebyggande och uppsökande arbete.

I skrivelsen framhålls bostadsbristen och de problem som den medför för dagens ungdomar i Sverige. Regeringen är på vissa punkter relevanta i sina resonemang kring frågan, men undviker dock helt att adressera den omfattande och oansvariga migrationspolitikens påverkan på den bostadsbrist som ungdomar och andra samhällsgrupper drabbas hårt av. I stället framläggs en bild av att det endast är utbudet av bostäder som måste öka, snarare än att den onaturligt stora efterfrågan till följd av migrationspolitiken diskuteras och redovisas. Det är en missvisande och felaktig bild.

Att ungdomar, som i första hand har hyresrätter att vända sig till för att få en bostad, drabbas av migrationspolitikens effekter på bostadsmarknaden, finns det klara och tydliga belegg för. Under de senaste åren har det förekommit att kommunalt ägda bostadsbolag öronmärker och kvoterar bort bostäder ur sina bestånd åt just nyanlända invandrare, vilket givetvis försvårar för ungdomar som står i det ordinarie kösystemet i hopp om att få en bostad. Det förekommer dessutom i vissa studentstäder att kommunala bolag med specifik inriktning mot studentbostäder, till och med öronmärker denna typ av bostäder till nyanlända migranter. Detta sker också i studentstäder där det redan dessförinnan har varit svårt att erhålla en studentbostad för ungdomar.

Sverigedemokraterna delar regeringens påståenden i skrivelsen, om vikten av arkitektur, form och konst för olika platser historiska betydelse. Även hur regeringen framhåller ett levande kulturarv och dess betydelse för att skapa förankring och hemhörighet, instämmer vi i. Detta är viktigt för befolkningen i sin helhet, inklusive ungdomar. Regeringen framhåller och resonerar också kring vikten av ungdomars delaktighet i utvecklingen av sin närmiljö i delar av skrivelsen. Vi menar dock att de aktuella formuleringarna i dessa delar totalt sett reflekteras alltför illa i regeringens förda politik.

Runt om i Sverige så finns det en uppsjö av allvarliga fall där det vid ny- och ombyggnation kring olika känsliga platser, inte alls tas hänsyn till att harmonisera med historia och kulturarv. På närmast daglig basis kan man ta del av hur det byggs på ett sätt som snarare sätter kulturarv och historia kopplat till de aktuella platserna, på undantag. Debatten i början av 2021 kopplad till förslaget till utbyggnad kring Uppsala slott, är ett sådant flagrant exempel. Stora protestgrupper och rörelser, både långvariga sådana, och mer kortvariga initiativ kopplade till specifika fall, har intensivt framhållit detta på senare år i debatten om offentlig gestaltning och kulturarv. Förvisso ligger mycket av ansvaret i de aktuella frågorna hos andra aktörer än staten, inte minst har kommunerna ett centralt ansvar, men regeringen borde agera på ett annat sätt för att leva upp till sina egna ord. Exempelvis borde regeringen agera för att bistå kommunerna i att nå en ökad kulturmiljökompetens, och man borde även ta ytterligare initiativ för att öka allmänhetens inflytande över gemensamma offentliga miljöer totalt sett, vilket skulle innebära en ökning av även ungdomars inflytande över dessa miljöer. Diskrepansen mellan den homogent modernistiska smaknorm som i hög grad råder hos arkitektkåren,

och det slags byggande som människor generellt föredrar, är något som på så sätt skulle kunna överbryggas. Detta skulle gynna även ungdomar.

Arbetsmarknad

Regeringen lämnar i skrivelsen en redovisning av utvecklingen mot det ungdomspolitiska målet att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Ett tillhörande handlingsprogram med över 100 insatser för att främja utvecklingen mot det ungdomspolitiska målet ingår i skrivelsen. Insatserna gäller för perioden 2021–2024. På det arbetsmarknadspolitiska området är det knapert med förslag och inom arbetsmiljöområdet presenteras inga förslag alls, vilket är märkligt med tanke på målet för arbetslivspolitik och de uppgifter som framkommit i ett tidigare skede.

Målet för arbetslivspolitik är goda arbetsvillkor och möjlighet till utveckling i arbetet för både kvinnor och män. Det omfattar bl.a. en arbetsmiljö som förebygger ohälsa och olycksfall. Mellan 2014 och 2018 anmäldes ca 22 700 arbetsolyckor som ledde till sjukfrånvaro bland unga i åldern 24 år och yngre. Vidare anmäldes under samma tidsperiod 2 300 arbetssjukdomar och 15 unga människor miste sitt liv på jobbet. Yngre kvinnor i åldern 16–29 år upplever att de har blivit utsatta för sexuella trakasserier i arbetslivet. Av dessa uppger 30 procent att de under de senaste tolv månaderna blivit utsatta för sexuella trakasserier från chefer, arbetskamrater eller andra personer på arbetsplatsen (Arbetsmiljöverkets rapport 2018:2). Detta är mycket allvarliga uppgifter och det är förvånande att regeringen inte återkommer med riktade insatser för att komma till rätta med detta. God arbetsmiljö är en förutsättning för ett långt arbetsliv. Sverigedemokraterna vill se att regeringen ger Arbetsmiljöverket i uppdrag att kartlägga specifikt unga människors arbetsmiljö.

Ungas brottsutövande och utsatthet för brott

Brottsligheten kryper allt längre ner i åldrarna. Allt grövre brott begås av ungdomar och barn. Hälften av dem som någonsin kommer att begå brott inleder brottskarriären innan de har fyllt 15 år. Innan de har lämnat tonåren bakom sig kommer de att ha avverkat hälften av alla brott som de kommer att begå under sin livstid. Alltför ofta hörs rop om fritidsgårdar och brister i skolor när unga lagöverträdare diskuteras. Att möjligheten till ett fruktsamt och skötsamt liv finns för alla som växer upp i Sverige måste naturligtvis garanteras. Likaså måste vi våga ta tag i den brottslighet som befäster sig i allt yngre åldrar och våga möta den med konsekvenser som både avskräcker kriminella gärningar och möjliggör insatser i syfte att vända utvecklingen för de barn och ungdomar som hamnar på fel bana.

Sänkt straffmyndighetsålder

Allt yngre barn begår i dag brott. Inom den organiserade kriminaliteten finns en medvetenhet om den ansvarsfrihet som finns för dem under 15 år. De utnyttjas för en rad olika kriminella gärningar just på grund av detta, exempelvis narkotikahandel. Personer som inte är straffmyndiga begår dock fler typer av brott än endast sådana de utnyttjas för av kriminella gäng; våldtäkter och rån förekommer med bekymmersam frekvens.

Det torde stå klart att personer som är kapabla att begå sådana gärningar även är kapabla att möta den rättmätiga konsekvens ett straff för en sådan gärning innebär. Straffet bör naturligtvis anpassas utifrån gärningsmannens ålder, men i vissa fall är gärningen så pass grov att detta vore otänkbart ur ett brottsofferperspektiv. Med anledning av vad som nu har anförts bör en utredning tillsättas där en sänkning av straffmyndighetsåldern föreslås.

Ungdomsreduktion

Den svenska myndighetsåldern är 18 år. När en person når denna ålder är han eller hon vuxen och fullt ansvarig för sina handlingar. Detta gäller dock inte kriminella gärningar, där personer mellan 18 och 21 år åtnjuter en straffreduktion på grund av deras ålder. Det torde anses som stötande att personer anses vuxna och mogna nog att ta ansvar för sina handlingar förutom när det gäller brott.

Straffrabatten för unga myndiga, de mellan 18 och 21 år, bör därför avskaffas. Straff-reduktionen för de mellan straffmyndighetsåldern, i dag 15 och 17 år, bör som följd revideras och reduceras.

Möjlighet att döma unga lagöverträdare som vuxna

I den bästa av alla världar är barn just barn och ungdomar är ungdomar. I den världen kan inte barn tillmätas någon skuld och ungdomar som har hamnat snett behöver främst en hjälpande skjuts i rätt riktning. Det är en sådan värld dagens lagstiftning är utformad för; det är dock en sådan värld vi inte längre lever i. När allt grövre kriminalitet begås av personer allt längre ner i åldrarna försvinner effekten av de förlåtande påföljder som föreskrivs för yngre lagöverträdare. Repressalierna saknar reell effekt. Även med en bibehållen ungdomsreduktion för omyndiga bör det finnas brott som anses så pass allvarliga att gärningsmannen bör dömas som vuxen. Detta gäller exempelvis mord, grov misshandel, våldtäkt och rån med förnedringsinslag. Hänsynslösa, utdragna och sadistiska brott kan inte ursäktas med personens ålder. Vid sådan allvarlig och hänsynslös brottslighet bör personer som är under 18 år men över 15 år kunna prövas som om de vore vuxna och således utan den straffreduktion som även framgent tillämpas för omyndiga personer.

Fler brott som har begåtts av icke straffmyndiga personer ska utredas

Förutsättningarna att förhindra ett liv i brottslighet är bättre ju tidigare de första insatserna sker. Ofta uteblir konsekvenserna för icke straffmyndiga som har begått brott. Detta beror ofta på att brotten, även grövre sådana, inte blir utredda. En riktad insats för att förbättra kunskapen hos socialsekreterarna och förtydliga den rådande lagstiftningen så att fler brott där den misstänkte gärningsmannen är minderårig utreds, är önskvärt.

Ökat hedersrelaterat våld och förtryck

Det behövs ett intensifierat arbete inom förskola, skola och fritidsverksamhet med fokus på att upptäcka, ifrågasätta och förändra de värderingar och normsystem som utgör grunden för hederskulturen. Ett steg i detta arbete är att regelbundet arbeta med frågorna kring elevers attityder och erfarenheter gällande svenska demokratiska fri- och rättigheter likväl som skyldigheter. Det aktiva arbetet med frågorna kan kompletteras med

exempelvis enkätundersökningar. De resultat som dessa visar ska därefter ligga till grund för fördjupade utbildningar inom dessa områden, anpassade efter elevunderlaget.

Det är viktigt att det aktiva värdegrundsarbetet påbörjas i tidig ålder för att förhindra att barn i Sverige växer upp i en verklighet utanför majoritetssamhället. Det ger bäst förutsättningar att erbjuda utsatta flickor och pojkar verktygen och möjligheten att lättare bryta med hederskulturens normsystem eftersom det är under uppväxten som grunden för åsikter och värderingar läggs och befästs.

Det är dessutom av yttersta vikt att den personal som kan komma i kontakt med dessa barn och ungdomar utbildas i att identifiera och bemöta offer för hedersförtryck på ett sätt som skapar trygghet.

Fritid, idrott och kultur

Kultur och fritid för barn och unga är viktigt ur flera perspektiv. Idrott, fritid och kulturdeltagande stimulerar ett barns utveckling, både psykiskt och fysiskt.

För att leva upp till de ungdomspolitiska målen ska ungdomar ha tillgång till meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter. Fritiden är betydelsefull för alla åldrar, men unga har generellt mer fritid än övriga åldersgrupper och värderar också fritiden något högre. Fritidsaktiviteter bidrar till personlig utveckling och informellt lärande, det bidrar även till att unga kan känna delaktighet i det demokratiska samhället. Ungefär hälften av alla unga i åldern 16–25 år tycker att de har lagom mycket fritid. Bland unga i åldern 16–19 år uppger 28 procent att de har för lite fritid. Regeringen bör utreda hur fler ungdomar ska ha möjlighet till fritidsaktiviteter.

Hur unga ser på sin fritid och vad de gör under sin fritid hör ihop med deras mående. Det är en större risk att ungdomar som upplever att de har för lite fritid eller för mycket fritid är stressade jämfört med unga som tycker att de har lagom med fritid. Samma förhållande finns till relationen andelen fritid och psykisk ohälsa. Det är vanligare att unga män är nöjdare med andelen fritid och sin fritid generellt än unga kvinnor. Det finns få skillnader mellan unga kvinnor och unga män gällande de fritidsaktiviteter som de mest ägnar sig åt. De enda statistiskt säkerställda skillnaderna är att en större andel unga kvinnor utövar kultur och skriver, samt att en större andel unga män utövar hantverk. Unga kvinnor tar även i högre grad del av klassisk kultur genom aktiviteter eller läsning än pojkar, unga män konsumerar mer datorspel än unga kvinnor.

Utrikes födda unga konsumerar även mer kultur än inrikes födda. Det är vanligare att unga män är medlemmar i idrottsföreningar medan det är vanligare att unga kvinnor är medlemmar i kulturföreningar och miljöföreningar. Nästan alla unga (97 procent) uppger att de känner sig trygga på de fritidsaktiviteter som de deltar i. Färre unga idrottar inom föreningar än tidigare. Unga från hem med högskoleutbildade föräldrar idrottar i högre grad än ungdomar från hem med lägre utbildningsbakgrund. Flickor med utländsk bakgrund är den grupp som idrottar i minst utsträckning. Andelen unga som läser böcker har halverats från 60 procent till 30 procent mellan 2007 och 2018. Utrikes födda unga både läser och besöker bibliotek i högre grad än inrikes födda unga. En nyligen genomförd studie visar också att unga inte bara förknippar bibliotek med läsning eller utlåning av böcker utan att de även fyller en funktion som social mötesplats. En av de största utmaningarna inom kulturpolitiken är att kultur ska finnas i hela landet, detta gäller även på ungdomsområdet. Regeringen menar att Unga Klara är en viktig aktör för att nå ut med teaterkonst till barn och unga i hela Sverige.

EU-politik

Ungdomspolitiken på EU-nivå som framhålls i skrivelsen har Sverigedemokraterna en rad synpunkter på. Vi vill understryka att vi ser ungdomspolitiken som en nationell angelägenhet och ställer oss således kritiska till många insatser på det ungdomspolitiska området som genomförs av EU, såsom Erasmus+ som vi vill avveckla. Att mellanstatligt ha ett utbyte på det ungdomspolitiska området är vi dock i grunden mycket positiva till, men inom ramen för ungdomspolitik på EU-nivå vill vi i första hand se att det är den öppna samordningsmetoden som används för arbetet. EU-inblandning i ungdomsfrågor får inte leda till en framtvingad harmonisering och likriktning på området. De olika medlemsstaternas särarter och nationella prägel på det ungdomspolitiska området är viktiga att respektera och bejaka. Även regeringen har vid tillfällen framhållit vikten av det nationella perspektivet på området, men i handling när det kommer till olika EU-ärenden har man inte levt upp till sin påstådda hållning.

Cassandra Sundin (SD)

Jonas Andersson i Lingham (SD)

Aron Emilsson (SD)

Angelika Bengtsson (SD)